

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ & ΗΛΙΑ ΚΟΚΚΙΝΗ

Δαρειώτου 15, Τρίπολη
Τηλ. 2710238262, fax. 2710237723
E-mail. iliaskokkinis@yahoo.fr

Ενώπιον του Εισαγγελέα Εφετών Ναυπλίου

ΠΡΟΣΦΥΓΗ

(α. 48 ΚΠΔ)

1. Εμμανουήλ Φριτζήλα του Ιωάννη, κατοίκου Αφυσσού Σπάρτης
2. Λάμπρου Παλαιοκώστα του Αθανασίου, κατοίκου Κοκκινόραχης Σπάρτης
3. Δημητρίου Κούρου του Ηλία, κατοίκου Αφυσσού Σπάρτης
4. Κων/νου Ντελάλη του Ηλία, κατοίκου Αφυσσού Σπάρτης
5. Σωτηρίου Μπάρδη του Δημητρίου, κατοίκου Αφυσσού Σπάρτης
6. Ηλία Μπουγά του Γεωργίου, κατοίκου Αφυσσού Σπάρτης
7. Θεόδωρου Μπάρδη του Δημητρίου, κατοίκου Αφυσσού Σπάρτης
8. Φωτίου Αλεξόπουλου του Παύλου, κατοίκου Αφυσσού Σπάρτης
9. Κων/νου Κοκκίνη του Γεωργίου, κατοίκου Αφυσσού Σπάρτης
10. Κων/νου Βελδέκη του Λεωνίδα, κατοίκου Αφυσσού Σπάρτης
11. Χρήστου Πλειώτα του Παναγιώτη, κατοίκου Αφυσσού Σπάρτης

ΚΑΤΑ

Της υπ' αρ. ΕΓ 2-09/322 διάταξης κατ' α. 47 ΚΠΔ του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Σπάρτης, η οποία μας επιδόθηκε στις 16-9-2010, με την οποία απερρίφθησαν ως ουσία αβάσιμες οι υπ' αρ. Α. Β. Μ. Α 09/117, Α 09/98, Α 09/100, Α 09/197, Α 09/118 εγκλήσεις ημών των προσφευγόντων που αφορούν την υπ' αρ. ΕΓ 2-09/322 σχηματισθείσα δικογραφία για την αξιόποινη πράξη της παραβάσεως του α. 28 του Ν. 1650/1986.

Άπαντες οι προσφεύγοντες είμαστε κάτοικοι των ΤΔ Αφυσσού και Κοκκινόραχης του Δήμου Σπαρτιατών, περιοχές πλησίον των οποίων λειτουργεί επί σαράντα τουλάχιστον χρόνια χώρος ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων (ΧΑΔΑ) του Δήμου Σπαρτιατών, με συνέπεια να δεχόμαστε καθημερινά τις επιπτώσεις από τη λειτουργία τις χωματερής εις βάρος της υγείας μας και εις βάρος του φυσικού και

πολιτιστικού περιβάλλοντος της περιοχής. Όπως θα εκτεθεί στη συνέχεια, η λειτουργία του ΧΑΔΑ και κυρίως η παράλειψη παύσης της (δια της μη εφαρμογής σχετικών διοικητικών αποφάσεων) συνιστά βαρύτατο περιβαλλοντικό έγκλημα το οποίο εμπίπτει στο πραγματικό του α. 28 του Ν. 1650/1986.

A. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων σαράντα ετών, στη θέση «Προβατομάνδρα» του Δημοτικού Διαμερίσματος Αφυσσού του Δήμου Σπαρτιατών του Νομού Λακωνίας, λειτουργεί Χώρος Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων (στο εξής: ΧΑΔΑ). Ο εν λόγω ΧΑΔΑ λειτουργούσε εν τοις πράγμασι ως «χωματερή» ήδη από το έτος 1967, ενώ από το έτος 1978 επελέγη, κατόπιν αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου (στο εξής: ΔΣ) Σπαρτιατών και του Νομάρχη Λακωνίας (1396/26-1-1979), ως χώρος διάθεσης των απορριμμάτων της πόλης της Σπάρτης. Μάλιστα, με την 367/15-12-2003 απόφαση ΔΣ του Δήμου Σπαρτιατών, αποφασίσθηκε η διάθεση στον ίδιο χώρο επιπροσθέτως και των απορριμμάτων των Δήμων Μυστρά, Θεραπνών, Οινούντος και Κοινότητας Καρυών.

Στο πλαίσιο της δέσμευσης της χώρας μας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση για κατάργηση και αποκατάσταση των ΧΑΔΑ στην ελληνική επικράτεια έως τις 31.12.2008, **το ΔΣ του Δήμου Σπαρτιατών, με την υπ' αριθ. 372/03.12.2008 απόφασή του**, ανταποκρινόμενο σε σχετικό αίτημα της Περιφέρειας Πελοποννήσου, όπως αυτό διατυπώθηκε με το υπ' αριθ. πρωτ. Οικ. 74308/17430/20.11.2008 έγγραφό της, **αποφάσισε τον τερματισμό της λειτουργίας του επίμαχου ΧΑΔΑ.**

Ενόψει της παράνομης κατάστασης η οποία δημιουργήθηκε Από την παράλειψη του Δήμου να παύσει τη λειτουργία του ΧΑΔΑ, υποβάλαμε ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Σπάρτης αίτηση προσωρινής ρύθμισης κατάστασης με την οποία ζητήσαμε την προσωρινή απαγόρευση, όχι μόνο της λειτουργίας του επίμαχου ΧΑΔΑ, εν γένει, αλλά και της εγκατάστασης σε αυτόν της προαναφερθείσας μονάδας δεματοποίησης, με το επιχείρημα ότι η λειτουργία της εν λόγω μονάδας ουσιαστικά συνεπάγεται τη συνέχιση της λειτουργίας του υπερκορεσμένου ΧΑΔΑ με άλλη μορφή. Η αίτησή μας αυτή συζητήθηκε ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Σπάρτης στις 10.04.2009, ενώ στις 31.08.2009 δημοσιεύθηκε η με αρ. 479/2009 απόφαση του Δικαστηρίου αυτού, με την οποία απαγορεύθηκε προσωρινά στο Δήμο Σπαρτιατών η λειτουργία του ΧΑΔΑ στη θέση «Προβατομάνδρα» και, ειδικά, η εναπόθεση, επιχωμάτωση και αποτέφρωση των αποβλήτων. Με την απόφαση αυτή, το Δικαστήριο διαπίστωσε και εξέθεσε την βλάβη που υφίσταται η υγεία μας και το περιβάλλον της περιοχής από την παράνομη λειτουργία της χωματερής.

Ωστόσο, οι εμπλεκόμενοι φορείς (Δήμος Σπαρτιατών, Σύνδεσμος Διαχείρισης Απορριμμάτων, Περιφέρεια Πελοποννήσου), προκειμένου να μην παύσουν τη λειτουργία της χωματερής (με το ανακριβές επιχείρημα ότι δήθεν 'δεν έχουν πού να πετάξουν τα σκουπίδια'), αλλά αντίθετα να εγκαταστήσουν και μονάδα δεματοποίησης εντός του ΧΑΔΑ (δηλαδή, νέα χωματερή με άλλη ονομασία...) ζήτησαν με την από 20.05.2009 σχετική αίτηση της ΔΕΚΕ Τρίπολης (υπηρεσίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου) προς τη Διεύθυνση Πολεοδομίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λακωνίας τη χορήγηση άδειας οικοδομής για «Νέο ισόγειο κτίριο με χρήση αποθήκης» εντός της περιοχής του επίμαχου ΧΑΔΑ, στη θέση «Προβατομάνδρα». Η εν λόγω αίτηση υποβλήθηκε και η αντίστοιχη πολεοδομική άδεια χορηγήθηκε **χωρίς να έχει προηγηθεί η αδειοδότηση του χώρου υποδοχής της μονάδας δεματοποίησης**, σύμφωνα με την οικεία περιβαλλοντική νομοθεσία.

Περαιτέρω, κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα της χορήγησης της επίμαχης πολεοδομικής άδειας, η λειτουργία του εν λόγω ΧΑΔΑ δεν είχε παύσει νομίμως, ενώ δεν είχαν προηγηθεί οποιεσδήποτε ενέργειες για την αποκατάστασή του. Ιδιαίτερη δε έμφαση πρέπει να δοθεί στο γεγονός ότι η επίμαχη οικοδομική άδεια εκδόθηκε ως άδεια ανέγερσης αποθήκης, μολοντί από την 388/22.12.2008 απόφαση του ΔΣ του Δήμου Σπαρτιατών προκύπτει ότι προοριζόταν για την εγκατάσταση της προμνησθείσας μονάδας δεματοποίησης. Πράγματι, με την υπ' αρ. 48/2009 άδεια οικοδομής, η οποία εκδόθηκε στις 08.07.2009, επιτράπη η ανέγερση νέου κτιρίου με φερόμενη χρήση αποθήκης, σκοπούμενη όμως χρήση ως κτίριο εγκατάστασης του δεματοποιητή, η δε εγκατάσταση του εν λόγω κτιρίου έγινε εντός του ΧΑΔΑ. Σημειώνεται, επίσης, ότι η σκοπούμενη «πραγματική» χρήση του εν λόγω κτιρίου ως μονάδα δεματοποίησης απεκρύβη τεχνηέντως από τις αρμόδιες διοικητικές υπηρεσίες...

Στις 02.06.2009, ο Νομάρχης Λακωνίας, με την υπ' αρ. 208/02.06.2009 απόφασή του, έπαυσε οριστικά τη λειτουργία του επίμαχου ενεργού ΧΑΔΑ, κατ' αποδοχή της υπ' αρ. 372/03.12.2008 προαναφερθείσας απόφασης του ΔΣ του Δήμου Σπαρτιατών, ζήτησε από το Δήμο να μεριμνήσει σχετικά με την παύση της λειτουργίας και την αποκατάσταση του ΧΑΔΑ (δια της σύνταξης τεχνικής μελέτης αποκατάστασης), ενώ απείλησε με την επιβολή κυρώσεων του Ν. 1650/1986, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με την απόφασή του αυτή. Συνέπεια της εν λόγω απόφασης του Νομάρχη είναι ότι η χρήση του επίμαχου χώρου ως ΧΑΔΑ καταργείται οριστικά και η μόνη πλέον επιτρεπόμενη δραστηριότητα εντός αυτού είναι η αποκατάστασή του. Η απόφαση του Νομάρχη αποτελεί κανονιστική διοικητική πράξη, η οποία παράγει αποτελέσματα ισόκυρα με αυτά του τυπικού νόμου.

Από την πλευρά μας, πληροφορηθήκαμε με έκπληξη την έκδοση της υπ' αριθ. 48/08.07.2009 προαναφερθείσας άδειας οικοδομής, δεδομένου ότι: α) κατά το κρίσιμο χρονικό σημείο της έκδοσής της, είχε ήδη παύσει η λειτουργία του επίμαχου ΧΑΔΑ, χωρίς, ωστόσο, να έχει λάβει χώρα η αποκατάσταση της περιοχής, β) η εν λόγω άδεια οικοδομής αφορούσε, στην πραγματικότητα, κτίριο για την εγκατάσταση μονάδας δεματοποίησης και όχι αποθηκευτικό χώρο και γ) η άδεια αυτή εκδόθηκε για εδαφική έκταση που δεν ανήκε κατά κυριότητα στην Περιφέρεια (δικαιούχο της άδειας). Προκειμένου, λοιπόν, να προστατευθούμε από την ανωτέρω ενέργεια της Διοίκησης, η οποία ως στόχο είχε την de facto εγκατάσταση της μονάδας δεματοποίησης στο χώρο του ΧΑΔΑ, ασκήσαμε ενώπιον του αρμόδιου Διοικητικού Εφετείου Τρίπολης την από 07.08.2009 αίτηση ακύρωσης καθώς και την από 07.08.2009 αίτηση αναστολής εκτέλεσης, ώστε να μην ολοκληρωθεί η έκνομη ανέγερση και λειτουργία του κτιρίου.

Επί της ως άνω αίτησης αναστολής εκτέλεσης, εκδόθηκε η υπ' αρ. 58/2009 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Τρίπολης, με την οποία η αίτησή μας έγινε δεκτή και ανεστάλη η εκτέλεση της προαναφερθείσας άδειας οικοδομής. Το Δικαστήριο οδηγήθηκε στην ως άνω κρίση του αφού διαπίστωσε ότι το επίμαχο κτίριο δεν προσιδιάζει σε απλή αποθήκη, αλλά σε κτίριο που προορίζεται για την εγκατάσταση μονάδας δεματοποίησης, ενώ αποφάσισε ότι η χρήση αυτή δεν επιτρέπεται στην περιοχή του εν λόγω ΧΑΔΑ. Συγχρόνως, κατόπιν καταγγελιών ορισμένων εξ ημών, η αρμόδια Πολεοδομία Σπάρτης, με το με αρ. πρωτ. 7005/17.11.2009 σήμα της, διέκοψε επ' αόριστον («μέχρι νεοτέρου σήματος») τις οικοδομικές εργασίες στην επίμαχη περιοχή και τούτο, διότι διαπίστωσε υπερβάσεις της άδειας οικοδομής καθώς και την ύπαρξη αυθαίρετων κατασκευών [κατασκευή

τριών δεξαμενών στον ακάλυπτο χώρο εκτός του κτιρίου (βιολογικός καθαρισμός) και φρεατίου εντός του κτιρίου].

Στο σημείο αυτό αξίζει να παρατηρηθεί ότι αν οι διοικητικές αρχές είχαν διαπιστώσει ότι υπέρ ενός πολίτη εξεδόθη άδεια οικοδομής πχ. για αναψυκτήριο και αυτός ανέγειρε πολυτελή κατοικία την οποία αργότερα νομιμοποιούσε (με αναθεώρηση της άδειας για αλλαγή χρήσης) θα είχαν προβεί στην ανάκληση της άδειας και θα του είχαν επιβάλει διοικητικές και ποινικές κυρώσεις. Στην προκειμένη όμως περίπτωση, που το ίδιο το Δημόσιο ενήργησε παράνομα, όχι μόνο δεν επεβλήθησαν κυρώσεις, αλλά με περίσσιο θράσος, η αρμόδια υπηρεσία (ΔΕΚΕ Περιφέρειας Πελοποννήσου) δια του Προϊσταμένου της επαίρεται για την εξοικονόμηση χρόνου που τους εξασφάλισε η έκδοση ενέργειά τους να λάβουν μια οικοδομική άδεια για κτίριο διαφορετικό από αυτό που προοριζόταν να κατασκευαστεί (βλ. πρακτικά της 277/2010 απόφασης Μονομελούς Πρωτοδικείου Σπάρτης)!!!

Μετά την έκδοση της ως άνω άδειας οικοδομής, υπεβλήθη αίτηση στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου (τμήμα Περιβαλλοντικού & Χωροταξικού Σχεδιασμού), προκειμένου να εγκριθεί η Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (στο εξής: ΠΠΕ) για το έργο «Δεματοποίηση/ προσωρινή αποθήκευση, μετά τη συλλογή και μεταφορά, αστικών συμμείκτων απορριμμάτων (Α.Σ.Α.) στο Δ. Σπάρτης Ν. Λακωνίας», ώστε να εγκατασταθεί νομότυπα η επίμαχη μονάδα δεματοποίησης απορριμμάτων στην περιοχή του εν λόγω ΧΑΔΑ Αφυσσού. Δεδομένου ότι το έργο (το οποίο εντάσσεται στην κατηγορία Α' του άρθρου 3 του Ν. 1650/1986) χωροθετείται εντός περιοχής έντονου αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, η οποία ταυτίζεται με τον ήδη οριστικώς παυθέντα ΧΑΔΑ, η ΠΠΕ διαβιβάστηκε στις κατά τόπον αρμόδιες Εφορείες αρχαιοτήτων, προκειμένου να εγκριθεί το έργο σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 3 του Νόμου 3028/2002 για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής (ΦΕΚ Α' 153/28.06.2002).

Στις 18.09.2009, η Ε' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, με το υπ' αρ. 5085/18.09.2009 έγγραφό της, διαβίβασε την αρνητική γνώμη της προς το Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων Πελοποννήσου, με την οποία πρότεινε κατά λέξη: «...να απομακρυνθεί οποιαδήποτε δραστηριότητα αφορά στη διαχείριση απορριμμάτων στη θέση «Προβατομάνδρα», η οποία θέση έχει ήδη επιβαρυνθεί με τη λειτουργία των ΧΑΔΑ, αποκαθιστώντας την περιοχή, καθώς και να μην εγκατασταθεί οποιαδήποτε νέα δραστηριότητα διαχείρισης των αστικών απορριμμάτων στην ίδια θέση, καθότι η εγκατάστασή της θα αποτελέσει συνέχιση της επιβάρυνσης του χώρου, πλησίον αρχαιοτήτων». Ομοίως αρνητική ήταν και η γνώμη της Ε' Εφορείας Βυζαντινών αρχαιοτήτων, όπως αυτή αποτυπώνεται στο υπ' αρ. 5373/29.09.2009 έγγραφό της προς το Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων Πελοποννήσου. Συγκεκριμένα, με το εν λόγω έγγραφο, η ως άνω Εφορεία εισηγήθηκε να μην εγκριθεί η υποβληθείσα ΠΠΕ για την εγκατάσταση και λειτουργία της προτεινόμενης μονάδας δεματοποίησης, αλλά, αντίθετα, να προωθηθεί άμεσα η διαδικασία αποκατάστασης της περιοχής του επίμαχου ΧΑΔΑ. Όπως προκύπτει με σαφήνεια από το περιεχόμενο των παραπάνω γνωμοδοτήσεών τους, η αντίθεση των προαναφερθεισών Εφορειών προς την χωροθέτηση και την εγκατάσταση του επίμαχου έργου στην περιοχή του ΧΑΔΑ υπήρξε σφοδρή και ανεπιφύλακτη. Τούτο προκύπτει αδιαμφισβήτητα από το γεγονός ότι οι εν λόγω Εφορείες δεν περιορίστηκαν στην απλή διατύπωση αρνητικής γνώμης, αλλά ζήτησαν επιτακτικά, αφενός, την απομάκρυνση από την περιοχή «Προβατομάνδρα» οποιασδήποτε δραστηριότητας αφορά στη διαχείριση απορριμμάτων και, αφετέρου, την αποκατάσταση της περιοχής του εν λόγω ΧΑΔΑ. Κατόπιν δε των αρνητικών αυτών εισηγήσεων, το ζήτημα της έγκρισης ή μη της ΠΠΕ του έργου, παραπέμφθηκε στο Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων

Πελοποννήσου, προκειμένου το συλλογικό αυτό όργανο να γνωμοδοτήσει προ της χορήγησης ή μη σχετικής άδειας από τον Υπουργό Πολιτισμού και Τουρισμού.

Ωστόσο, το ως άνω Συμβούλιο, παρά τις αρνητικές εισηγήσεις των τοπικών Εφορειών, γνωμοδότησε ομόφωνα υπέρ της, καταρχήν, έγκρισης της ΠΠΕ, με τους ακόλουθους όρους: α) Η χρονική διάρκεια του έργου να είναι δύο έτη και β) Η μελέτη αποκατάστασης να υποβληθεί στις αρμόδιες Εφορείες. Ωστόσο, η εν λόγω γνωμοδότηση, ουδεμία αιτιολογία διαλαμβάνει τόσο ως προς τους λόγους απόκλισης από τις εισηγήσεις των τοπικών Εφορειών όσο και ως προς την ανάγκη υλοποίησης του έργου στην επίμαχη περιοχή. Μάλιστα, η Γενική Διεύθυνση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, με το ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ5/96378/5043/26.11.2009 έγγραφό της, το οποίο εκδόθηκε προ της έκδοσης της απόφασης του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού, διαπίστωσε τις νομικές πλημμέλειες της απόφασης και ζήτησε πρόσθετη, ειδική αιτιολόγηση αυτής, η οποία, ωστόσο, ουδέποτε παρεσχέθη. Τελικά, με την ΥΠΠΟΤ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ5/27217/898/18.03.2010 απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού εγκρίθηκε η ΠΠΕ για την εγκατάσταση του έργου «Δεματοποίηση/ προσωρινή αποθήκευση, μετά τη συλλογή και μεταφορά, αστικών συμμείκτων απορριμμάτων (Α.Σ.Α.) στο Δ. Σπάρτης Ν. Λακωνίας» στη θέση «Προβατομάνδρα» του Δ.Δ. Αφυσσού του Δήμου Σπαρτιατών. Η πράξη αυτή φέρει το χαρακτήρα της έγκρισης/ άδειας του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού, η οποία χορηγείται προ της επιχείρησης τεχνικού έργου πλησίον αρχαίων μνημείων, όπως προβλέπεται από το άρθρο 10 παρ. 3 του Ν. 3028/2002 και ως ατομική, εκτελεστή διοικητική πράξη έχει ήδη προσβληθεί ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας με την με αρ. κατ. 4554/2010 αίτηση ακύρωσης, για τη συζήτηση της οποίας δεν έχει ακόμα οριστεί δικάσιμος.

Ακολούθως, με την με αρ. πρωτ. 1208/22.04.2010 προσβαλλόμενη πράξη του, ο Γενικός Διευθυντής Περιφέρειας Πελοποννήσου, προέβη σε θετική Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση και Αξιολόγηση βάσει της ΠΠΕ του επίμαχου έργου. Εν συνεχεία, η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου απέστειλε, με το υπ' αρ. 2976/09/30.04.2010 έγγραφό της, τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (στο εξής: ΜΠΕ) του επίμαχου έργου (η οποία είχε εκπονηθεί συγχρόνως με την ΠΠΕ, τον Ιούλιο του 2009) στο Νομαρχιακό Συμβούλιο Λακωνίας, προκειμένου το Νομαρχιακό Συμβούλιο να δημοσιοποιήσει την εν λόγω ΜΠΕ και να γνωμοδοτήσει επ' αυτής. Στο πλαίσιο της δημοσιοποίησης της ΜΠΕ, υποβάλαμε στο Νομαρχιακό Συμβούλιο το υπ' αρ. 3950/11.06.2010 υπόμνημά μας, με το οποίο εκφράσαμε την αντίθεσή μας στην ως άνω μελέτη και, εν γένει, στο επιχειρούμενο έργο. Κατ' αποδοχή του υπομνήματός μας και κατόπιν της υπ' αρ. 3959/15.06.2010 εισήγησης του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης ΠΟΧΩΠΕ της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λακωνίας, το Νομαρχιακό Συμβούλιο γνωμοδότησε αρνητικά ως προς την αποδοχή της ΜΠΕ με το σκεπτικό ότι οι ελλείψεις και το μη επίκαιρο αυτής καθιστούν τη μελέτη μη άρτια και μη νόμιμη (βλ. το με αρ. 10/2010 σχετικό πρακτικό). Ωστόσο, ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας Πελοποννήσου, με την με αρ. 2205/02.07.2010 απόφασή του, ενέκρινε τους περιβαλλοντικούς όρους του επίμαχου έργου. Την απόφαση αυτή έχουμε προσβάλει ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, με την υπ' αρ. 6748/31-8-2010 αίτηση ακύρωσης, δικάσιμος της οποίας δεν έχει οριστεί.

Σήμερα, πάντως, παρά την 479/2009 απόφαση του ΜονΠρωτ Σπάρτης, ο ΧΑΔΑ παραμένει ενεργός υποδεχόμενος καθημερινά τα απορρίμματα του Δήμου Σπαρτιατών και των όμορων Δήμων. Τούτο συμβαίνει διότι με την 277/2010 απόφαση του ιδίου Δικαστηρίου (Δικαστής Θ. Κουτσουμπέλα) μεταρρυθμίστηκε η

479/2010 απόφαση (Δικαστής, Γ. Κουρούσης) και επετράπη η συνέχιση της εναπόθεσης των απορριμμάτων στο ΧΑΔΑ, μέχρι τις 16-7-2010 ενώ με τη λήξη της προθεσμίας αυτής, ο Δήμος Σπαρτιατών υπέβαλε νέα αίτηση μεταρρύθμισης, η οποία εκδικάστηκε στις 27-9-2010, ενώπιον του ίδιου Δικαστηρίου και έλαβε προσωρινή διαταγή να συνεχίζει την παράνομη απόρριψη στο χώρο του ΧΑΔΑ. Κοντολογίς, επιχειρείται να νομιμοποιηθεί η λειτουργία του ΧΑΔΑ με την αλληπάλληλη χορήγηση υπέρ του Δήμου προσωρινών διαταγών που αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης των ασφαλιστικών μέτρων (479/2009), χωρίς μάλιστα να έχουν εμφιλοχωρήσει νεότερα ουσιώδη περιστατικά που δικαιολογούν τη μεταρρύθμιση της 479/2009 απόφασης.

Β. ΟΙ ΒΛΑΒΕΡΕΣ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΣΗΜΕΡΙΝΗΣ ΠΑΡΑΝΟΜΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΧΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΕΙΜΕΝΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΔΕΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ

Επισημαίνουμε ότι από την έκδοση των αποφάσεων του Δήμου Σπαρτιατών και του Νομάρχη Λακωνίας περί παύσης λειτουργίας του ΧΑΔΑ, μέχρι και σήμερα, η χωματερή διατηρείται σε λειτουργία, παράγοντας τις ακόλουθες βλαπτικές συνέπειες:

α. Καταστροφή της πολιτιστικής κληρονομιάς

Όπως προαναφέρθηκε, ο επίμαχος ΧΑΔΑ βρίσκεται στη θέση «Προβατομάνδρα», στις υπώρειες του Πάρνωνα, σε υψόμετρο 450 περίπου μέτρων, ήτοι σε ψηλότερο σημείο από την πόλη της Σπάρτης και σε απόσταση 2,2 χλμ από το Δ.Δ. Αφυσσού, 2,3 χλμ. από τον οικισμό της Κοκκινόραχης, 2,5 χλμ. από το Δ.Δ. Κλαδά, 5,8 χλμ. από το χωριό Χρύσαφα και 4,0 χλμ. από τη πόλη της Σπάρτης. Επιπλέον, βρίσκεται παράπλευρα της επαρχιακής οδού προς το χωριό Χρύσαφα και πλησίον (600 μ.) της Ιεράς Μονής των Αγίων Τεσσαράκοντα, στην οποία, άλλωστε, ανήκε ο χώρος αυτός πριν παραχωρηθεί στην Κοινότητα Αφυσσού. Επιπροσθέτως, η θέση του ΧΑΔΑ αυξάνει την επικινδυνότητά του και τούτο, διότι βρίσκεται ακριβώς δίπλα από το ρέμα του Κάναλη, το οποίο καταλήγει στο ποτάμι της Κελεφίνας, το οποίο, με τη σειρά του, οδηγεί στον Ευρώτα. Έτσι, η περιβαλλοντική επιβάρυνση που προκαλεί ο εν λόγω ΧΑΔΑ δεν περιορίζεται στην άμεση περιοχή του, αλλά, διαμέσου της Κελεφίνας και του Ευρώτα, εκτείνεται σε ολόκληρη την κοιλάδα της Σπάρτης και, κατά συνέπεια, σε μεγάλο μέρος της λεκάνης απορροής του Ευρώτα. Παρά ταύτα, από καμία διοικητική πράξη δεν προκύπτει ότι η χωροθέτηση και η εγκατάσταση του επίμαχου ΧΑΔΑ στην εν λόγω περιοχή υπήρξε αντικείμενο τεκμηριωμένης επιστημονικής μελέτης, η οποία είχε ως στόχο την εξάντληση των λιγότερο επαχθών λύσεων.

Περαιτέρω, όπως προκύπτει και από τις γνωμοδοτήσεις της Ε' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων και της Ε' Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, στο άμεσο περιβάλλον του ΧΑΔΑ έχουν από αρκετά χρόνια εντοπιστεί αρχαιότητες της προϊστορικής, κλασικής και βυζαντινής περιόδου. Συγκεκριμένα, στη θέση «Τσάκωνα» -αρχαία θέση η οποία βρίσκεται σε πλάτωμα λόφου, έχει εποπτεία της γύρω περιοχής και άμεση οπτική επαφή με την πόλη της Σπάρτης προς τα δυτικά και τον επίμαχο ΧΑΔΑ ανατολικά- σε απόσταση περίπου 430 και 650 μ. αντίστοιχα, σώζονται τα οικοδομικά λείψανα ιερού, η θέση του οποίου εντοπίστηκε το 1984 και ανεσκάφη το 1989 από τη Βρετανική Αρχαιολογική Σχολή Αθηνών, οπότε και βρέθηκαν τα κατάλοιπα δύο άλλων κτιρίων. Σύμφωνα μάλιστα με τον ανασκαφέα, Sir H. W. Catling, το ανατολικό κτίριο αποτελούσε το καθαυτό ιερό

(μήκους περίπου 22 μ. και πλάτους 5 μ.), ενώ το δυτικό δεν έχει ταυτιστεί. Ο συγκεκριμένος χώρος βρισκόταν σε χρήση από τον 8ο αιώνα π.Χ. και χρησιμοποιείτο ως λατρευτικός χώρος ήδη από εκείνη την περίοδο, όπως αποδεικνύει η κεραμική, η οποία βρέθηκε στην περιοχή. Επιπλέον, έχουν ανευρεθεί αφιερώματα τα οποία βρίσκονταν σε αποθήκη (κυρίως πήλινοι λύχνοι) και τα οποία αποδεικνύουν τη χρήση του χώρου κατά τον 3ο και 4ο αιώνα μ.Χ.. Από δε τα αφιερώματα του ιερού, μερικά είναι χαρακτηριστικά, όπως π.χ. τμήματα ενεπίγραφου αλτήρα, τμήματα χάλκινων μερών ασπίδας, χάλκινη αιχμή δόρατος, χάλκινες αιχμές βελών, εγγάρακτος σφραγιδόλιθος με απεικόνιση τοξότη και μεγάλος αριθμός εδωλίων (κυρίως ιθυφαλλικών, αλλά και άλλων). Τα αναθήματα αυτά καταδεικνύουν ότι πιθανόν η λατρεία στον επίμαχο χώρο αφορούσε σε ανδρική θεότητα, στην οποία απευθύνονταν άνδρες λατρευτές. Εξάλλου, από επιγραφικές μαρτυρίες που βρέθηκαν στο χώρο του ανατολικού κτιρίου (κυρίως τεμάχια ενσφράγιστων κεραμίδων) σε συσχετισμό με ενεπίγραφο όστρακο από την επιφανειακή έρευνα, η λατρεία αποδίδεται στο Δία Μεσσαπέα, ιερό του οποίου στη Λακωνία μαρτυρείται τόσο από τον Πausανία, όσο και από τον Θεόπομπο.

Βορειοανατολικά του ως άνω χώρου και σε απόσταση 650 μ. βρίσκεται η Ιερά Μονή των Αγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων, η οποία ιδρύθηκε το έτος 1620 και έχει κηρυχθεί ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο, δυνάμει του ΒΔ 19.04.1921 (ΦΕΚ 62/26.04.1921). Η Ιερά Μονή αποτελεί ένα από τα σπουδαιότερα μοναστηριακά σύνολα του Νομού Λακωνίας και τόπο πνευματικής άσκησης και λατρείας με υψηλή πνευματική και πολιτιστική αξία, καθώς και με μεγάλη προσέλευση προσκυνητών και επισκεπτών. Ακόμα πιο ανατολικά, σε απόσταση περίπου 1 χλμ από την Ιερά Μονή, βρίσκεται το «Ρέμα του Σωφρόνη», χαράδρα εξαιρετικής φυσικής ομορφιάς στην οποία σώζονται σημαντικά μνημεία των βυζαντινών χρόνων, μερικά από τα οποία είναι τα εξής: α) Παλαιομονάστηρο Αγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων (ναός σπηλαιώδης με τοιχογραφίες του 13ου αιώνα, καθώς και του έτους 1304/5 του αγιογράφου Κων/νου Μανασσή) και κατάλοιπα μοναστηριακών κτισμάτων. Το σύνολο αυτό έχει κηρυχθεί ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο δυνάμει του ίδιου ως άνω ΒΔ 19.04.1921 (ΦΕΚ 62/26.04.1921), β) Ασκητήριο του Τιμίου Προδρόμου, ανατολικά του σπηλαιώδους ναού των Αγ. Τεσσαράκοντα, με τοιχογραφίες του τελευταίου τετάρτου του 13ου αιώνα, γ) Ασκητήριο της Αναλήψεως, με βυζαντινές τοιχογραφίες, δ) Μονή Αγίου Νικολάου στο Κεφαλάρι, από την οποία σώζεται το καθολικό, με σπαράγματα τοιχογραφιών τριών εποχών (11ου αιώνα που ανήκει στον αρχιτεκτονικό τύπο του τρουλαίου σταυροειδούς εγγεγραμμένου), ε) Τετράωρο βυζαντινό κτίσμα. Περαιτέρω, βόρεια του ΧΑΔΑ, σε απόσταση περίπου 300 μ. και σε άμεση οπτική επαφή, βρίσκονται τα εξωκλήσια της Αγίας Βαρβάρας και του Αγίου Γεωργίου, τα οποία διατηρούν πυρήνα των μεταβυζαντινών χρόνων καθώς και υδρευτική εγκατάσταση των μεταβυζαντινών χρόνων που περιλαμβάνει κρήνη με εντοιχισμένα αρχαία αρχιτεκτονικά μέλη, δεξαμενή και λιθόκτιστο πηγάδι. Τέλος, στα δυτικά του χώρου, στην προαναφερθείσα θέση «Τσάκωνα», βρίσκεται ο ερειπωμένος βυζαντινός ναός του Αγίου Γεωργίου, ενώ, απέναντι από το ΧΑΔΑ, σε άμεση οπτική επαφή και σε απόσταση 1500 μ. περίπου από αυτόν, στη θέση «Χτόριζα», στην περιφέρεια του Δ.Δ. Θεολόγου, έχουν επισημανθεί λείψανα συνεχούς κατοίκησης από τους βυζαντινούς ως και τους μεταβυζαντινούς χρόνους, που περιλαμβάνουν ερείπια βυζαντινού ναού και οικιών.

Από την περιγραφή των ως άνω στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς, προκύπτει ότι, **στην περιοχή «Προβατομάνδρα» του Δ.Δ. Αφυσσού του Δήμου Σπαρτιατών, όπου λειτουργεί παρανόμως ο ΧΑΔΑ, έχει συντεθεί στο πέρασμα του χρόνου ένα σημαντικό μνημειακό σύνολο, αποτελούμενο από κινητά και**

ακίνητα αρχαία μνημεία της προϊστορικής, κλασσικής και βυζαντινής περιόδου, το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 24 του Συντάγματος, συνιστά αυτοτελώς προστατευόμενο έννομο αγαθό, ενώ το φυσικό τοπίο που περιβάλλει το περιγραφόμενο μνημειακό σύνολο αποτελεί το ζωτικό χώρο του συνόλου αυτού, το πλαίσιο εντός του οποίου τα επί μέρους πολιτιστικά στοιχεία συντίθενται σε ιστορική, αισθητική και λειτουργική ενότητα.

β. Κίνδυνος για την δημόσια υγεία

Μετά από σαράντα χρόνια συνεχούς λειτουργίας, ο επίμαχος ΧΑΔΑ δεν διαθέτει πλέον ούτε άλλο χώρο προκειμένου να θαφτούν τα απορρίμματα που συνεχίζουν να εισρέουν και να εναποτίθενται σε αυτόν, ούτε άλλο χώμα προκειμένου να σκεπαστούν τα απορρίμματα αυτά. Ως αποτέλεσμα δε αυτού του υπερκορεσμού του ΧΑΔΑ με απορρίμματα, κάθε προσπάθεια εκσκαφής για το θάψιμό τους οδηγεί στην ανασκαφή παλαιότερων απορριμμάτων, τα οποία έχουν ήδη θαφτεί σε προγενέστερο στάδιο και βρίσκονται σε προχωρημένη αποσύνθεση, δημιουργώντας βουνά ολόκληρα αποτελούμενα μόνο από απορρίμματα.

Σημαντική συνέπεια του προαναφερθέντος απόλυτου κορεσμού του ΧΑΔΑ και της απουσίας έργων διαχείρισης του παραγόμενου βιοαερίου είναι **η αυτανάφλεξη και καύση των απορριμμάτων**, η οποία λαμβάνει χώρα είτε τυχαίως είτε εσκεμμένως (προκειμένου να μειώνεται ο όγκος των απορριμμάτων και να αυξάνει έτσι η χωρητικότητα του ΧΑΔΑ). Μάλιστα, από το 2008 έως σήμερα έχουν ξεσπάσει τρεις πυρκαγιές στο χώρο: η πρώτη στις 18.12.2008 και για περίπου ένα έτος δεν ήταν δυνατόν να κατασβεστεί, η δεύτερη στις 31-08-2010 και η Τρίτη στις 16-09-2010, οι οποίες κατασβέστηκαν. Εκτός του ότι σε όλες τις περιπτώσεις, ο εκπεμπόμενος καπνός ήταν ορατός από τα πιο κεντρικά σημεία της πόλης της Σπάρτης, από τις πυρκαγιές εκλύονταν τοξικά, καρκινογόνα αέρια τα οποία λόγω της φοράς του ανέμου, εισπνέαμε εμείς, οι κάτοικοι των οικισμών Αφυσσού, Κοκκινόραχης, Θεολόγου και Δ. Θεραπνών.

Στο σημείο αυτό, σας γνωρίζουμε το εξής: Σχετικά με τη δεύτερη πυρκαγιά (31-8-2010), έγινε συντονισμένη προσπάθεια να αποκρυβεί η έκρηξή της, ώστε να μην προκληθούν νέες αντιδράσεις των κατοίκων για τη λειτουργία της χωματερής. Απόδειξη της προσπάθειας αυτής είναι ότι ενώ οι κάτοικοι των οικισμών είδαμε την πυρκαγιά, το απόσπασμα βιβλίου συμβάντων της Πυροσβεστικής της 31-8-2010 αναφέρει ότι.... «πυκνοί καπνοί και αναθυμιάσεις από τον όγκο των απορριμμάτων της χωματερής εξελήφθησαν ως πυρκαγιά» (!!!) ενώ με την απόφαση 241/2010 από το πρακτικό 28/2010 του ΔΣ του Δήμου Σπαρτιατών, εγκρίθηκε η εκτέλεση της κατεπείγουσας εργασίας κατάσβεση πυρκαγιάς στον «πρώην» ΧΑΔΑ, προϋπολογισμού 15.000€. Πέραν της παράνομης απόκρυψης του γεγονότος, η συμπεριφορά αυτή καταδεικνύει για ακόμα μια φορά εμπαιγμό εις βάρος μας από τη Δημοτική Αρχή...

Την πλέον ζημιογόνο συνέπεια της καύσης των απορριμμάτων αποτελεί η έκλυση στην ατμόσφαιρα και στην επιφάνεια του εδάφους διοξινών και άλλων επικίνδυνων αερίων ρύπων (φουρανίων, κλπ.). Οι διοξίνες είναι μια οικογένεια **χημικών ουσιών** εξαιρετικά ύποπτη για καρκινογενέσεις, ιδιαίτερα τοξική για τον άνθρωπο και ανθεκτική στην βιολογική αποσύνθεση (αξίζει να αναφέρουμε ότι η ημιπερίοδος ζωής τους, δηλαδή, η μείωση στο 50% της αρχικής τους ποσότητας, διαρκεί από 10 έως 30 χρόνια). Η κύρια αιτία έκλυσης διοξινών από τα καιγόμενα σκουπίδια είναι η παρουσία **χλωρίου** στα απορρίμματα (σημαντική, αν όχι η σημαντικότερη, πηγή χλωρίου είναι τα πλαστικά PVC όπως φιάλες νερού, σωλήνες, καλώδια, μουσαμάδες κλπ). Η έκλυση διοξινών από τη συνεχιζόμενη καύση των απορριμμάτων στο ΧΑΔΑ Αφυσσού, παρά τις καταρρακτώδεις χειμερινές βροχές και τα χιόνια, δημιουργεί, όχι μόνο άμεσο κίνδυνο για την υγεία των κατοίκων

ολόκληρης της κοιλάδας της Σπάρτης σήμερα, αλλά, εξαιτίας της μόλυνσης του εδάφους που προκαλεί, υποθηκεύει και την μελλοντική υγεία των Σπαρτιατών.

Εκτός, όμως, από τα οικιακά απορρίμματα, τα μπάζα, τα άχρηστα αντικείμενα και ό,τι άλλο απορρίπτεται σε καθημερινή βάση στον χώρο του ΧΑΔΑ, ήδη από το έτος 2004, έχει αρχίσει και η ανεξέλεγκτη απόρριψη σε εδαφικές εσοχές (χαβούζες) στον χώρο του ΧΑΔΑ της λυματολάσπης η οποία παράγεται από το βιολογικό καθαρισμό της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης Σπάρτης, χωρίς καμία σχετική άδεια, έγκριση ή/και μελέτη των σχετικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Μάλιστα, ενόψει αυτής της κατάστασης, κλιμάκιο της Νομαρχίας Σπάρτης του τμήματος Χωροταξίας, Πολεοδομικού Σχεδιασμού & Περιβάλλοντος, αποτελούμενο από δύο υπαλλήλους, κατόπιν αυτοψίας την οποία διενήργησε στον επίμαχο ΧΑΔΑ, στις 19.01.2009, επιβεβαίωσε όλα τα ανωτέρω, αφού διαπίστωσε, ιδίοις όμμασι, τα εξής: «(1) Η εναπόθεση των οικιακών στερεών αποβλήτων και αυτών που προσομοιάζουν με τα οικιακά γίνεται σε χώρους με μεγάλη (έντονη) κλίση. (2) Υπήρχαν εστίες φωτιάς, έντονος καπνός και δυσοσμία που αναδυόταν από τους όγκους των απορριμμάτων που καίγονταν. (3) Εντός του χώρου του ΧΑΔΑ σε δύο (2) θέσεις έχουν κατασκευασθεί εδαφικές εσοχές (χαβούζες) μέσα στις οποίες γίνεται η εναπόθεση της λυματολάσπης του βιολογικού καθαρισμού της Δ.Ε.Υ.Α. Σπάρτης. Την ημέρα της επιθεώρησης η μεγαλύτερη εδαφική εσοχή (κατάντι του χώρου εναπόθεσης) βρέθηκε πλήρης με λύματα. Η χαβούζα αυτή έχει υποστεί ρήγμα με αποτέλεσμα να υπάρχει διάχυση της λυματολάσπης κατάντη σε εδαφικό σχηματισμό (ρέμα) λόγω της μεγάλης κλίσης του εδάφους...».

γ. Μόλυνση των υδάτων

Το γεγονός και μόνο της λειτουργίας του ΧΑΔΑ, σε θέση όπου ο πυθμένας του χώρου εναπόθεσης των απορριμμάτων δεν έχει στεγανοποιηθεί κατάλληλα, ώστε οι βλαβερές χημικές ουσίες που εκλύονται από την αποσύνθεση των απορριμμάτων (πλαστικών, οργανικών, μπαταριών, κλπ.) να δύνανται να κατεισδύσουν μέσω του νερού των βροχών στον υδροφόρο ορίζοντα, αρκεί για να πιθανολογηθεί η μόλυνση του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα. Βεβαίως, η μόλυνση του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα είναι γεγονός ήδη από το έτος 1996, οπότε απαγορεύτηκε στους κατοίκους του Δ.Δ. Αφυσσού η ύδρευσή τους από γεώτρηση στην περιοχή «Κούκουρα», αλλά και τις πηγές του Βόθωνα και επιβλήθηκε σε αυτούς η υποχρέωση λήψης πόσιμου νερού από την πόλη της Σπάρτης. Η εν λόγω απαγόρευση κρίθηκε αναγκαία μετά από ανάλυση του νερού της πηγής από τη Διεύθυνση Υγιεινής της Νομαρχίας Λακωνίας, η οποία έδειξε μεγάλες συγκεντρώσεις χλωρίου και νιτρωδών στο νερό. Εν προκειμένω, η παρουσία νιτρωδών στο νερό της ως άνω πηγής είναι βέβαιο ότι σχετίζεται άμεσα με τη λειτουργία του επίμαχου ΧΑΔΑ. Ωστόσο, ο απόλυτος κορεσμός του ΧΑΔΑ σε συνδυασμό με τη λήψη των στοιχειωδών μέτρων διαχείρισης στραγγισμάτων και ομβρίων υδάτων οδηγεί αφεύκτως σε σημαντική αύξηση, όχι μόνο της συγκέντρωσης των τοξικών και επικίνδυνων ουσιών στον υπόγειο υδροφόρο ορίζοντα, αλλά και της ταχύτητας κατεΐσδυσής τους.

Ακολούθως, πέρα τη μόλυνση του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα, λόγω της αδυναμίας υγειονομικής ταφής των απορριμμάτων στον ΧΑΔΑ και διαχείρισης των παραγόμενων στραγγισμάτων, μόλυνση των υδάτων προκαλείται και από τη μεταφορά διαφόρων επικίνδυνων ουσιών με το νερό της βροχής και στα γειτονικά επιφανειακά ύδατα του ρέματος του Κάναλη και, μέσω αυτού, και στο ποτάμι της «Κελεφίνας», παραπόταμου του Ευρώτα. Το εν λόγω ποτάμι χρησιμοποιείται από τους κατοίκους της γύρω περιοχής για το πότισμα των χωραφιών τους, στα οποία

καλλιεργούν ελιές, εσπεριδοειδή και οπωροκηπευτικά, από τα οποία διατρέφονται τόσο οι ίδιοι όσο και το σύνολο των κατοίκων της πόλης της Σπάρτης. Σε κάθε περίπτωση, όπως προαναφέρθηκε, τα οικόσιτα ζώα που βοσκούν στις ως άνω περιοχές και καταναλώνουν πιθανώς μολυσμένα ύδατα ή φυτά, μεταφέρουν τις επικίνδυνες ουσίες με το κρέας, το γάλα και τα αυγά τους σε όλο το φάσμα της τροφικής αλυσίδας.

Επιπλέον, στην περιβαλλοντική υποβάθμιση της ευρύτερης περιοχής, η οποία βλάπτει, κυρίως, την ζωή και την υγεία των κατοίκων και, δευτερευόντως, το πολιτιστικό περιβάλλον, συντείνει, μεταξύ άλλων, και η συμπεριφορά της Διοίκησης, η οποία, **αντί να προκρίνει την πάσει θυσία πραγματική παύση του ΧΑΔΑ και την αποκατάστασή του, όχι μόνο διατηρεί ενεργό τον εν λόγω ΧΑΔΑ, αλλά προχωρεί στην τοποθέτηση εντός αυτού μονάδας δεματοποίησης των απορριμμάτων (και, μάλιστα, επάνω ακριβώς στο λόφο των απορριμμάτων!).**

Ωστόσο, με τη μέθοδο της δεματοποίησης (η οποία αποτελεί ουσιαστικά μέθοδο πρόχειρης επικάλυψης του προβλήματος και όχι ορθολογικής διαχείρισης και, εν τέλει, λύσης του) τα στερεά απορρίμματα θα συμπιέζονται δημιουργώντας δέματα τα οποία θα τυλίγονται με πλαστική μεμβράνη, ενώ τα στραγγίσματα των απορριμμάτων -υποτίθεται ότι- θα οδηγούνται σε βιολογικό καθαρισμό. Περαιτέρω, τα δέματα των σκουπιδιών θα αποθηκεύονται προσωρινά στο χώρο εγκατάστασης της μονάδας δεματοποίησης, δηλαδή στον υπερκορεσμένο ΧΑΔΑ Αφυσσού, με σκοπό να μεταφερθούν, σε άγνωστο χρονικό διάστημα, σε επίσης άγνωστη σε εμάς τοποθεσία για περαιτέρω επεξεργασία ή ταφή. Με την εγκατάσταση, λοιπόν, της μονάδας δεματοποίησης στο χώρο του επίμαχου ΧΑΔΑ, ο χώρος αυτός θα συνεχίσει πρακτικά να λειτουργεί ως χώρος διάθεσης απορριμμάτων, κάτι το οποίο είναι απολύτως αντίθετο με την υποχρέωση των καθ' ων να τον αποκαταστήσουν περιβαλλοντικά, μετά τις 31.12.2008. Ωστόσο, η εγκατάσταση της μονάδας δεματοποίησης δημιουργεί και περαιτέρω κινδύνους και τούτο, διότι, σε διπλανό χώρο θα αποθηκεύονται τα δεματοποιημένα σύμμεικτα απορρίμματα με παντελώς άγνωστο χρονοδιάγραμμα απομάκρυνσής τους. Τα δέματα αυτά, τα οποία, όπως προαναφέρθηκε, θα εναποτίθενται στις υπώρειες του Πάρνωνα, σε ελάχιστη απόσταση από τις, πλέον αναδασωτέες, περιοχές που κάηκαν από τις πυρκαγιές του Αυγούστου του 2007 και σε απόσταση «αναπνοής» από τα σημαντικά ιστορικά μνημεία της περιοχής, όπως το Μοναστήρι των Αγίων Τεσσαράκοντα (αρκεί να επισημανθεί ότι η οδός πρόσβασης για την Ιερά Μονή διέρχεται από το κέντρο ακριβώς του ΧΑΔΑ), ουσιαστικά θα αποτελούν «βόμβες» από συμπυκνωμένα και πακεταρισμένα απορρίμματα, έτοιμες να αναφλεγούν και να θέσουν σε κίνδυνο τις γύρω περιοχές οι οποίες είναι κατάφυτες με ελαιόδεντρα και άλλη βλάστηση, τα μνημεία και τον περιβάλλοντα χώρο τους και, συνεπώς, την ίδια την πόλη της Σπάρτης και τους γύρω οικισμούς της. Από τα ανωτέρω προκύπτει, λοιπόν, το συμπέρασμα ότι οι ανωτέρω βλαβερές συνέπειες απειλούν με διαρκή και μόνιμη αλλοίωση και καταστροφή τους πολιτιστικούς θησαυρούς της περιοχής μας καθώς και τον περιβάλλοντα χώρο τους.

Με την προσβαλλόμενη διάταξη του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Σπάρτης, αγνοήθηκαν τα ανωτέρω πραγματικά δεδομένα και απερρίφθησαν οι εγκλήσεις μας για παραβίαση του α. 28 του Ν. 1650/1986, με το εσφαλμένο σκεπτικό ότι συντρέχει περίπτωση κατάστασης ανάγκης που αίρει τον άδικο χαρακτήρα της πράξης, λόγω προστασίας του υπέρτερου συμφέροντος της κοινωνικής ολότητας.

Γ. ΛΟΓΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ

1. Από τα ως άνω εκτεθέντα, προκύπτει ότι πληρούται το πραγματικό του α. 28 του Ν. 1650/1986 διότι η περιβαλλοντική βλάβη που προκαλεί (δια πράξεων και παραλείψεων) ο Δήμος Σπαρτιατών και η περιφέρεια Πελοποννήσου αφενός μεν είναι αυταπόδεικτη και παράνομη, ως παραβιάζουσα το α. 12 του Ν. 1650/1986 και διατάξεις του κοινοτικού δικαίου, αφετέρου αποδίδεται σε δόλο των αρμοδίων υπαλλήλων δεδομένου ότι ενώ γνωρίζουν τις βλαβερές συνέπειες της λειτουργίας της χωματερής, τίποτε δεν πράττουν ώστε να τις άρουν και να προστατεύσουν την υγεία μας και το περιβάλλον. Εκ μόνου του λόγου αυτού, παρίσταται ως εσφαλμένη η κρίση του Εισαγγελέα διότι εφόσον ένας ΧΑΔΑ λειτουργεί παράνομα, τεκμαίρεται ότι προκαλεί ρύπανση ή υποβαθμίζει το περιβάλλον με πράξη ή παράλειψη που αντιβαίνει στις διατάξεις του νόμου, πράγμα που σημαίνει **ότι υφίστανται τουλάχιστον αποχρώσεις ενδείξεις διάπραξης του αδικήματος του α. 28 του Ν. 1650/1986**. Συνεπώς, μη νομίμως ο Εισαγγελέας απέρριψε ως προδήλως αβάσιμες τις εγκλήσεις ημών των προσφευγόντων.

2. Ενώ έχει εκδοθεί και ευρίσκεται σε ισχύ η υπ' αρ. 208/02.06.2009 απόφαση Νομάρχη Λακωνίας περί παύσης λειτουργίας του ΧΑΔΑ, οι αρμόδιες υπηρεσίες (Δήμος Σπαρτιατών, Περιφέρεια Πελοποννήσου) αρνούνται να συμμορφωθούν με αυτήν και δεν την εφαρμόζουν. Τούτο διότι ενώ η απόφαση του Νομάρχη ζητεί από το Δήμο να κλείσει τη χωματερή και να την αποκαταστήσει άμεσα, ουδεμία υπηρεσία του Δήμου αναλαμβάνει τις ενέργειες αυτές (αν και ο Νομάρχης τους διατάσσει να αναλάβουν συγκεκριμένες ενέργειες παύσης της λειτουργίας της), παρά ζητούν (και λαμβάνουν) παρατάσεις από το Μονομελές Πρωτοδικείο προκειμένου να νομιμοποιήσουν την παράταση λειτουργίας της, προβάλλοντας το προσχηματικό επιχείρημα ότι δήθεν τα απορρίμματα θα παραμείνουν στην πόλη (κάτι που, όπως θα αποδειχθεί στη συνέχεια, δεν αποτελεί βεβαιότητα, αλλά απλή πιθανολόγηση). Δημιουργείται, μάλιστα, το άτοπο (και συνταγματικώς απαγορευμένο) το Δικαστήριο να εκφεύγει της αρμοδιότητάς του και να υπεισέρχεται σε διοικητικές αρμοδιότητες, καθώς έργο της Δημόσιας Διοίκησης είναι η παύση λειτουργίας ενός ΧΑΔΑ (βλ. απόφαση Νομάρχη) και έργο του Δικαστηρίου είναι η άρση της προσβολής εννόμου αγαθού του προσφεύγοντος σ' αυτό.

3. Εξάλλου, με την προσβαλλόμενη διάταξη έγινε δεκτό, μη νόμιμα, ότι συντρέχει λόγος άρσης του αδικού χαρακτήρα της πράξης κατ' α. 25 παρ. 1 ΠΚ, και για το λόγο αυτό αίρεται το αξιόποινο της παράβασης του α. 28 του Ν. 1650/1986. Καταρχάς, από την κρίση αυτή προκύπτει ότι **υπάρχει ποινικώς κολάσιμη συμπεριφορά, ο άδικος χαρακτήρας της οποίας όμως αίρεται εκ των υστέρων για λόγους προστασίας του υπέρτερου συμφέροντος της κοινωνικής ολότητας**. Με βάση την παραδοχή αυτή φρονούμε ότι δεν είναι νόμιμη η απόρριψη των εγκλήσεών μας πριν εισαχθεί η υπόθεση στο ακροατήριο, καθώς οι αποχρώσεις ενδείξεις που ήδη υπάρχουν θα έπρεπε να αξιολογηθούν στα πλαίσια του συνόλου της αποδεικτικής διαδικασίας της ποινικής δίκης και ιδίως στην επ' ακροατηρίω διαδικασία.

4. Περαιτέρω, η κρίση περί της άρσης του αδικού χαρακτήρα της πράξης (α. 28 Ν. 1650/1986), λόγω κατάστασης ανάγκης του α. 25 παρ. 1 ΠΚ, κατ' επίκληση της αρχής του υπέρτερου συμφέροντος είναι εσφαλμένη. Τούτο διότι το έννομο αγαθό

που προστατεύεται από τη διάταξη του α. 28 του Ν. 1650/1986 είναι η υγεία καθενός από εμάς και του συνόλου των πολιτών γενικότερα και η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της περιοχής. Και τα δύο αυτά έννομα αγαθά είναι συνταγματικώς προστατευόμενα και αποτελούν (σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας) αυτοτελή αγαθά, δηλαδή, μη παρακολουθηματικού χαρακτήρα. Τα έννομα αυτά αγαθά επειδή αφορούν την ανθρώπινη ζωή και αξιοπρέπεια έχουν απόλυτη και όχι σχετική αξία, συνεπώς, η έννομη τάξη δεν επιτρέπει την προσβολή τους χάριν της σωτηρίας άλλων σημαντικά υπέρτερων αγαθών, διότι απλώς, δεν υπάρχουν στη δικαιοσύνη τάξη υπέρτερα αγαθά από την ανθρώπινη υγεία και την αξιοπρέπεια (μέσον για την προαγωγή της οποίας είναι το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον). Όταν ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών δέχεται ότι η υγεία μας είναι έννομο αγαθό χαμηλότερης αξίας από την υγεία των κατοίκων της πόλης της Σπάρτης επειδή οι κάτοικοι της Σπάρτης είναι πολυπληθέστεροι, το οποίο νομίμως υποχωρεί, στην πραγματικότητα εισάγει μια συνταγματικώς ανεπίτρεπτη ποσοτική διαβάθμιση ενός απόλυτου εννόμου αγαθού, της ανθρώπινης υγείας.

5. Περαιτέρω, η δήθεν σύγκρουση των εννόμων αγαθών, την οποία επικαλείται η διάταξη δεν είναι καθόλου βέβαιο ότι θα επέλθει, καθώς σε καμία περίπτωση η παύση λειτουργίας του παράνομου και επιβλαβούς ΧΑΔΑ δεν σημαίνει ότι η πόλη της Σπάρτης θα γεμίσει από απορρίμματα. Φρονούμε, μάλιστα, ότι το επιχείρημα αυτό προτείνεται από τη δημοτική αρχή τεχνηέντως, προκειμένου να παρουσιαστεί μια δήθεν κρίσιμη κατάσταση ανάγκης προ της οποίας υποχωρεί η ανάγκη παύσης λειτουργίας της παράνομης χωματερής. **Τούτο διότι η δημοτική αρχή και η Περιφέρεια γνωρίζει το δικαστικό μας αγώνα (άρα και το παράνομο της διατήρησης του ΧΑΔΑ) εδώ και 1,5 έτος και ομοίως γνωρίζει την απόφαση του Νομάρχη Λακωνίας από τον Ιούνιο του 2009, ωστόσο, ουδέν έχει πράξει προκειμένου αφενός μεν να παύσει να εναποθέτει εκεί τα αστικά απορρίμματα, αφετέρου να εξεύρει άλλο κατάλληλο χώρο και άλλη κατάλληλη μέθοδο διάθεσης (έστω προσωρινής) των απορριμμάτων. Αντί όμως να πράξει αυτές τις ενδεδειγμένες ενέργειες έχει αποδυθεί σε μακροχρόνιο δικαστικό αγώνα επιδιώκοντας να παρατείνει πάσει θυσία την παράνομη λειτουργία του ΧΑΔΑ εις βάρος της υγείας μας και του περιβάλλοντος και τίποτε δεν έχει πράξει για την άρση της μόλυνσης της περιοχής.** Συνεπώς, η δήθεν κατάσταση ανάγκης την οποία επικαλείται η προσβαλλόμενη διάταξη του Εισαγγελέα μόνο φαινομενική είναι και όχι πραγματική, καθώς ο Δήμος Σπαρτιατών αδρανεί σκοπίμως και συστηματικώς να εξεύρει εναλλακτική λύση στο πρόβλημα αυτό. Αξίζει μάλιστα να επισημανθεί ότι ο Δήμος συντηρεί ανοικτό το ΧΑΔΑ «με νύχια και με δόντια» καθώς δεν διστάζει ακόμα και να προμηθευτεί ...καινούριο χώμα (για την επιχωμάτωση των απορριμμάτων) διότι το ήδη υφιστάμενο εντός του ΧΑΔΑ έχει εξαντληθεί, ενέργεια, βέβαια, προφανώς παράνομη.

6. Συναφώς με τα ανωτέρω, φρονούμε ότι ο Δήμος Σπαρτιατών και η Περιφέρεια Πελοποννήσου έχουν ιδιαίτερη νομική υποχρέωση, εφόσον γνωρίζουν ότι λειτουργεί παράνομη χωματερή αρμοδιότητάς τους (η οποία πληροί το πραγματικό του α. 28 του Ν. 1650/1986) να αναλάβουν συγκεκριμένες ενέργειες άρσης των βλαβερών συνεπειών της λειτουργίας της και παύσης εκτέλεσης της παράνομης πράξης (ρύπανσης κλπ). Οι ενέργειες αυτές θα μπορούσαν ενδεικτικά να είναι: α. Η προσωρινή ανάθεση σε εργολάβο αποκομιδής απορριμμάτων, δυνάμει σύμβασης η οποία προβλέπεται από το Ν. 3463/2006, β. Η σύναψη σύμβασης διαδημοτικής συνεργασίας με άλλο Δήμο, ο οποίος θα είχε τη δυνατότητα να υποδεχθεί τα

απορρίμματα έναντι ανταλλάγματος, γ. Η βάσει επιστημονικών μεθόδων εξεύρεση άλλου κατάλληλου χώρου για την εγκατάσταση μονάδων διαχείρισης απορριμμάτων και η εκπόνηση ειδικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (η οποία δύναται να εκπονηθεί εντός 2 το πολύ μηνών από την εξεύρεση του χώρου), δ. Η εκδήλωση αδυναμίας εκ μέρους του Δήμου ως προς τη χωροθέτηση μονάδας διαχείρισης απορριμμάτων. Στην περίπτωση αυτή, η Περιφέρεια υποχρεώνει το Νομόρχη Λακωνίας να προβεί στη χωροθέτηση. Απ' όλες αυτές τις ενέργειες, ο Δήμος Σπαρτιατών δεν έπραξε τίποτα, αντιθέτως, εμμένει στην επίπλαστη ανάγκη λειτουργίας του ΧΑΔΑ και μάλιστα στην εντός αυτού εγκατάσταση δεματοποιητή (νέου δηλαδή ΧΑΔΑ με άλλη ονομασία) !!!

7. Ανεξάρτητα από τη διαπίστωση της μη ύπαρξης κατάστασης ανάγκης η οποία να αίρει τον άδικο χαρακτήρα της πράξης, πρέπει να επισημανθεί ότι από το 2003, οπότε και κατέστη γνωστό στη Δημόσια Διοίκηση και στην Αυτοδιοίκηση ότι η διατήρηση σε λειτουργία ΧΑΔΑ απαγορεύεται (κυρίως με την απόφαση ΔΕΚ C-502/03 και την ΚΥΑ 50910) ουδεμία αρμόδια Υπηρεσία μερίμνησε ώστε να παύσει η προσβολή στα έννομα αγαθά της υγείας μας και του περιβάλλοντος (φυσικού και πολιτιστικού) της περιοχής, αλλά και να εξευρεθεί λύση στο πρόβλημα της διαχείρισης των αστικών αποβλήτων της Σπάρτης και των όμορων Δήμων, όπως είχαν σχετική υποχρέωση από τη νομοθεσία (υποχρέωση δημιουργίας ΧΥΤΑ, με όριο ζωής τα 25 έτη- βλ. ρυθμίσεις της ΚΥΑ 50910). Η μακροχρόνια αδράνεια αυτή της ενιαίας διοίκησης δεν επιτρέπεται να οδηγήσει σε de facto νομιμοποίηση του ΧΑΔΑ, ούτε δικαιολογεί τη σημερινή αξίωσή της να παραμένει σε λειτουργία ο χώρος αυτός. Σε αντίστοιχη μάλιστα υπόθεση, που αφορούσε παράνομη παράταση λειτουργίας ΧΑΔΑ σε αρχαιολογικό χώρο (293/2010) το Συμβούλιο της Επικρατείας στιγματίισε την επίκληση της αδυναμίας εξεύρεσης εναλλακτικών λύσεων εκ μέρους του οικείου Δήμου, αποφαινόμενο ότι : «η αδυναμία εξεύρεσης κατάλληλου χώρου για την απόθεση των απορριμμάτων του νησιού, δραστηριότητα συνδεδεμένη με την εξυπηρέτηση ζωτικών αναγκών του κοινωνικού συνόλου, δεν δικαιολογεί κατ' ουδένα τρόπο την επί εικοσαετία λειτουργία χώρου ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων στον επίμαχο αρχαιολογικό χώρο». Κατά συνέπεια, η σταθερή παράλειψη του Δήμου Σπαρτιατών να αναζητήσει εναλλακτική λύση για τη διάθεση των αστικών αποβλήτων δεν αποτελεί νόμιμο λόγο διατήρησης σε λειτουργία της παράνομης χωματερής στο ΤΔ Αφυσσού, ενόψει μάλιστα των καταστρεπτικών συνεπειών στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον της περιοχής.

Ως πληρεξουσίου δικηγόρους μας και αντικλήτους ορίζουμε τους: α. Σωκράτη Κατσαντώνη, δικηγόρο Σπάρτης, κάτοικο Σπάρτης, οδός Αγησιλάου 72, και β. Αναστάσιο Καλαλά, δικηγόρο Ναυπλίου, κάτοικο Άργους, οδός Μιχαήλ Στάμου 4, τηλ. 2751025387 και γ. Ηλία Κοκκίνη, δικηγόρο Τρίπολης και κάτοικο Τρίπολης, οδός Δαρειώτου 15.

Επειδή, η παρούσα προσφυγή είναι νόμιμη, παραδεκτή και βάσιμη

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ ΑΙΤΟΥΜΕΘΑ

1. Την αποδοχή της προσφυγής μας

2. Την ακύρωση της υπ' αρ. ΕΓ 2-09/322 διάταξης κατ' α. 47 ΚΠΑ του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Σπάρτης, η οποία μας επιδόθηκε στις 16-9-2010, με την οποία απερρίφθησαν ως ουσία αβάσιμες οι υπ' αρ. Α. Β. Μ. Α 09/117, Α 09/98, Α 09/100, Α 09/197, Α 09/118 εγκλήσεις ημών των προσφευγόντων που αφορούν την υπ' αρ. ΕΓ 2-09/322 σχηματισθείσα δικογραφία για την αξιόποινη πράξη της παραβάσεως του α. 28 του Ν. 1650/1986.

Σπάρτη, 30 Σεπτεμβρίου 2010

Οι προσφεύγοντες